

# ΔΙΗΜΕΡΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΑΝΕΣΤΗ ΛΟΓΟΘΕΤΗ 8 & 9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2012



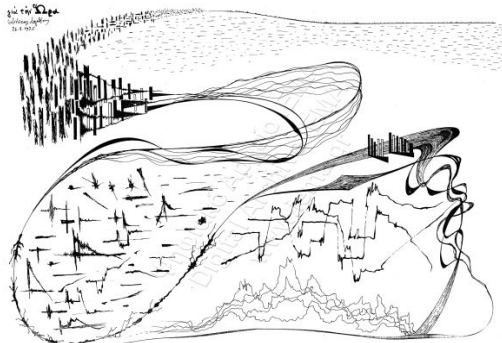
## Συναυλίες

Οι δυο συναυλίες του αφιερώματος στοχεύουν να δώσουν μια σφαιρική εικόνα του έργου του. Η πρώτη περιλαμβάνει έργα συμβατικής σημειογραφίας, πρώιμα γραφικής και ηλεκτροακουστικά έργα της δεκαετία τους '60. Η δεύτερη περιλαμβάνει μεταγενέστερα έργα γραφικής σημειογραφίας και μουσική για υπολογιστές.

## 2<sup>η</sup> Ημέρα - 9 Ιουνίου, ώρα 9:00μ.μ

### Πρόγραμμα

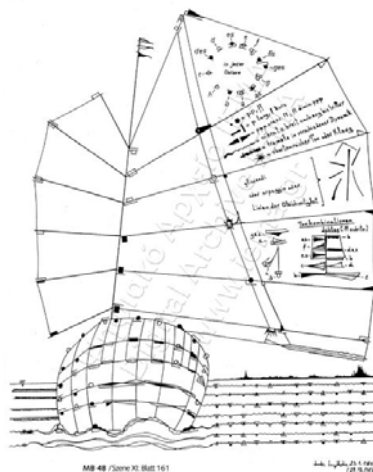
- Για την Ώρα (1975)  
για σύνολο (φωνή, φλάουτο, νεί, κόρνο, βιολί, λύρα, βιολοντσέλο, κοντραμπάσο, πιάνο, μπαγιάν, κρουστά)



Το Δεκέμβριο του 1975 ο Ελληνικός Σύνδεσμος Σύγχρονης Μουσικής διοργάνωσε στην γκαλερί «Ώρα» στην οδό Ξενοφώντος στην Αθήνα, μια έκθεση με παρτιτούρες του Λογοθέτη και του παρήγγειλε και ένα έργο για να παιχτεί στην Ελλάδα σε πρώτη εκτέλεση. Ο Λογοθέτης έγραψε τότε το «Για την Ώρα» που μάλιστα με προτροπή του μουσικολόγου Γ. Γ. Παπαϊωάννου εκτελέστηκε με μουσικούς παραδοσιακής μουσικής. Γράφει ο ίδιος:

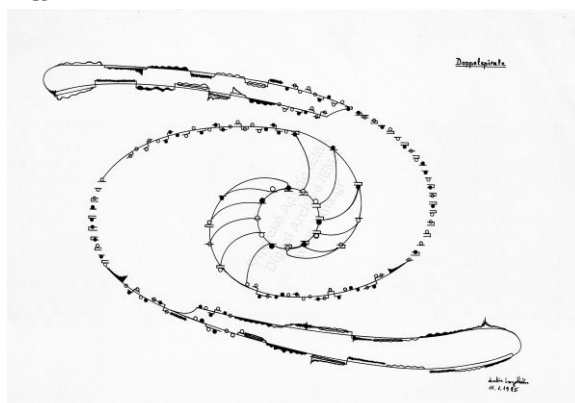
*«Στη συναυλία μου στην Αθήνα στις 22 Δεκεμβρίου 1975 πήρα ως εκτελεστές τσιγγάνους. Από την πρώτη πρόβα μου δήλωσαν ότι δεν μπορούσαν να διαβάσουν συμβατική σημειογραφία. Όταν τους έδειξα τον τρόπο ανάγνωσης της γραφικής σημειογραφίας συμφώνησαν αμέσως και δεν είχα καμία δυσκολία να εκτελέσω το έργο. Και μάλιστα πιστά πάνω στην παρτιτούρα χωρίς αυτοσχεδιασμούς»*

- Από τι υλικό είναι η πέτρα του Σίσυφου (1984) [απόσπασμα] - MB 48  
σκηνή XI, για σύνολο (φωνή, φλάουτο, νεί, κόρνο, βιολί, λύρα, βιολοντσέλο, κοντραμπάσο, πιάνο, μπαγιάν, κρουστά)



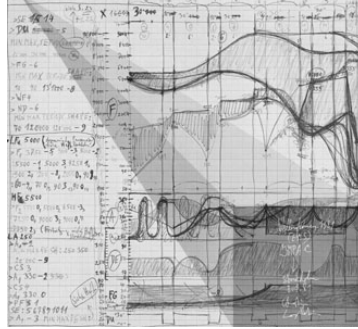
Πρόκειται για μια πολυμεσική όπερα και αποτελεί τη συνθετική κορωνίδα του Λογοθέτη. Αποτελείται από 200 «μουσικά χαρτιά» πολλά από τα οποία έχουν συγκεκριμένες μορφές (γράμματα, καράβια, ζώα κ.ο.κ.) και έχει διάρκεια 2 ώρες. Στην όπερα αυτή ο Λογοθέτης προσεγγίζει όχι μόνο τον γνωστό μύθο με την πέτρα, αλλά την όλη φιλοσοφική στάση του Σίσυφου για την υπερνίκηση του πεπρωμένου και του θανάτου, για την οποία και τιμωρήθηκε από τους θεούς. Στη συναυλία παίζεται μόνο το μουσικό φύλλο 48 το οποίο ο Α.Λ. σχεδίασε με τη μορφή ενός καραβιού.

- **Διπλή έλικα [Doppelspirale] (1985)**  
για φλάουτο & βιολί



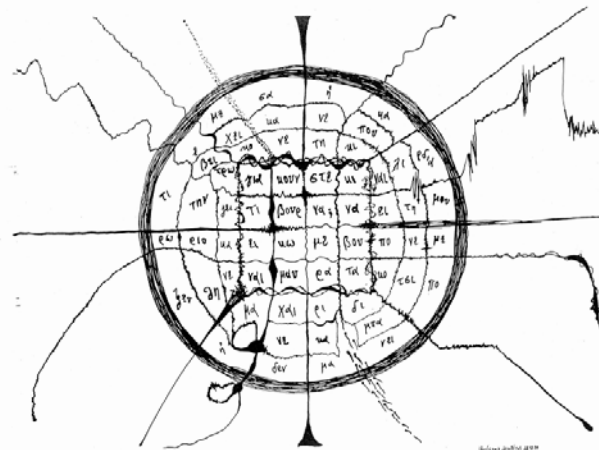
Η εικόνα της παρτιτούρας θυμίζει την περίτεχνη, τέλεια σε αναλογίες, εσωτερική δομή ενός κελύφους σαλιγκαριού. Το κέντρο του κελύφους σηματοδοτείται από εντυπωσιακά γκλισάντι ενώ το περίβλημα βασίζεται σε μεμονωμένους φθόγγους, η ακολουθία των οποίων βασίζεται σε συγκεκριμένες μορφές με περάσματα κρατημένων φθόγγων σε παραλλαγές. Τα τελευταία οδηγούνται πάλι στο κέντρο της Διπλής Έλικας, έτσι ώστε να ακούγεται σε καρκινική μορφή. Έτσι προκύπτει μια εξύμνηση της «αιώνιας σπείρας», πάνω στην οποία στηρίζεται η δημιουργία της φύσης.

- **Wellenformen [Κυματομορφές] (1981)**  
Computer music



Το 1981-82 ο Tamas Ungvary προσκάλεσε τον Λογοθέτη να γράψει ένα έργο με Ηλεκτρονικό Υπολογιστή στο EMS (Elektronmusikstudio) της Στοκχόλμης. Ο Λογοθέτης παρέμεινε εκεί ένα μήνα όπου έφτιαξε για το σκοπό αυτό διαγράμματα σε χαρτί raster, που αντιστοιχούσαν σε συχνότητες, δυναμικές και άλλες ηχητικές παραμέτρους, τα οποία μετέτρεψε με συντεταγμένες σε αριθμούς τροφοδοτώντας με αυτούς τον Ηλεκτρονικό Υπολογιστή. Ο Η/Υ έτσι δημιούργησε μια ηχητική απόδοση των διαγραμμάτων.

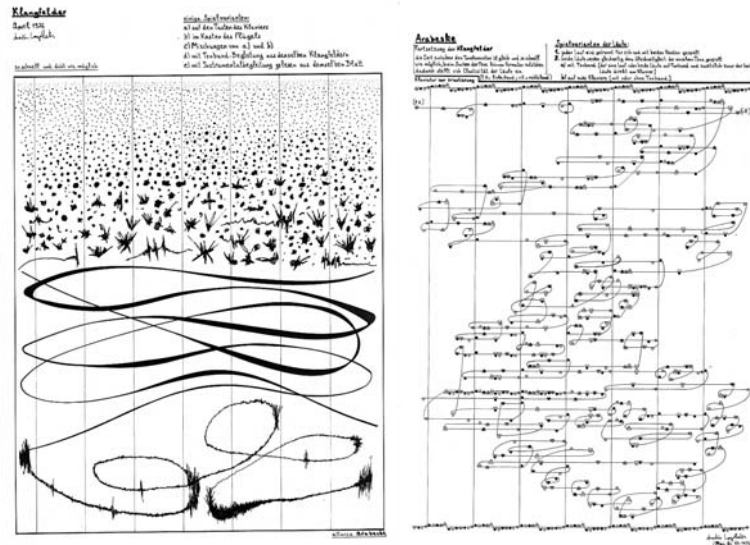
- **Στυγικά ποτάμια [Styxische Fluesse] - Αχέρων (1970)**  
για φωνή με συνοδεία νεί, λύρας και κρουστών.



Τα *Στυγικά Ποτάμια* ή «Ποταμοί της Στυγός» ήταν παραγγελία της 4<sup>ης</sup> Εβδομάδας Σύγχρονης Μουσικής. Πρόκειται για μια τριλογία που αναφέρεται στα τρία μυθικά ποτάμια (Αχέρων - Κουκυτός - Πυριφλεγέθων), που οδηγούσαν τις ψυχές στην Αχερουσία λίμνη, όπου ήταν και οι πύλες του Άδη. Είναι τα μόνα έργα του Α.Λ. που έχουν αποκλειστικά ελληνικά κείμενα, δανεισμένα από την αρχαία γραμματεία και τα παραδοσιακά τραγούδια. Στη συναυλία θα παιχτεί το ένα από τα τρία (Αχέρων) που το κείμενό του είναι δανεισμένο από μοιρολόγια:

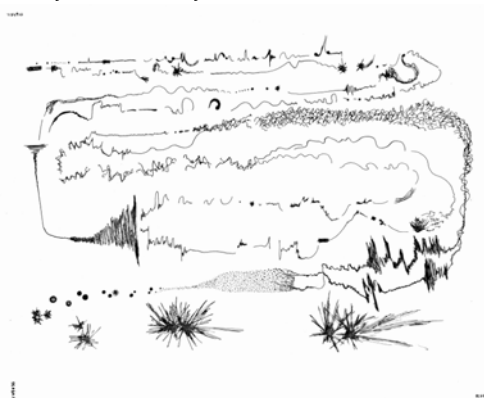
*Μέσα η καρδιά μου με πονεί, μα δεν ηξεύρω τι έχει,  
κάνε πουλί την ετσιμπά, κάνε θηριό την τρώγει,  
κάνε μαχαίρι δίκοπο είναι και τήνε κόβει.  
Γιατί είναι μαύρα τα βουνά και στέκουν βουρκωμένα;*

- **Ηχητικά πεδία και αραβουργήματα [Klangfelder & Arabesque] (1976)**  
για πιάνο



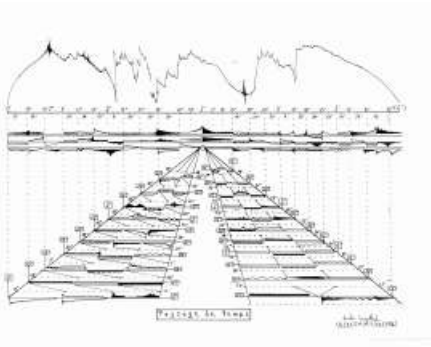
Πρόκειται για δύο διαφορετικά μουσικά φύλλα, που ο συνθέτης έχει καθορίσει να παίζονται διαδοχικά ως ένα έργο. Στην παρτιτούρα αναφέρει: *[Να παιχτεί] όσο γίνεται πιο γρήγορα και πιο πυκνά. Εκτελεστικές παραλλαγές: α) στα πλήκτρα του πιάνου, β) στο έπιπλο του πιάνου, γ) συνδυασμός του α & β, δ) με συνοδεία μαγνητοταινίας από το ίδιο ηχητικό πεδίο, ε) με συνοδεία οργάνων που παίζουν την ίδια παρτιτούρα.*

- Σεισμογραφία I (1964)  
Ηλεκτροακουστική εκτέλεση



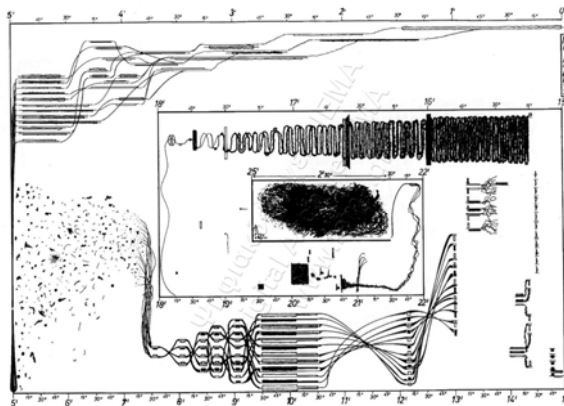
Γράφτηκε το Δεκέμβριο του 1964 και εκτελέστηκε στην Αθήνα το Μάρτιο του 1967 υπό τη διεύθυνση του Earle Brown. Έχει τη μορφή καταγραφής ενός σειсмоγράφου με διακριτές δύο παράλληλες κινήσεις και είναι γραμμένο για ελεύθερο συνδυασμό οργάνων. Η συγκεκριμένη εκτέλεση γίνεται με ηλεκτροακουστικά μέσα (H/Y). Ως τεχνική ακολουθείται μια παρόμοια που χρησιμοποίησε ο Α.Λ. στο έργο του Wellenformen, δηλαδή ηχοποίηση της γραφικής παρτιτούρας, διατηρώντας την παράλληλη κίνηση των φωνών και ερμηνεύοντας μέσω των διαφορετικών ηχοχρωμάτων τα επιμέρους γραφικά σύμβολα της παρτιτούρας.

- Τοπίο χρόνου [Paysage de Temps] (1984-86)  
για σύνολο (φλάουτο, νεί, κόρνο, λύρα, βιολοντσέλο, κοντραμπάσο, κρουστά)



Το *Τοπίο Χρόνου* είναι βασισμένο σε ένα υπαρκτό τοπίο με προοπτική, που ο συνθέτης σχηματοποίησε εφαρμόζοντας τη γραφική του σημειογραφία. Αποτελείται από τρεις παράλληλες κινήσεις. Μία από εμπρός προς ένα σημείο φυγής με συγκεκριμένα τονικά ύψη, μία από αριστερά προς τα δεξιά, επίσης με συγκεκριμένα τονικά ύψη, και μία τρίτη παράλληλη στη δεύτερη αλλά με σημεία δράσης.

- **Μαϊάνδρος (1967)**  
για σύνολο (φωνή, φλάουτο, κόρνο, Βιολί, λύρα, βιολοντσέλο, κοντραμπάσο, πιάνο, κρουστά)



Το έργο παραπέμπει στον ποταμό Μαίανδρο και έχει σπειροειδή μαιανδρική μορφή. Είναι βασισμένο σε μια δωδεκαφθογγική σειρά και ανήκει στα έργα του Α.Λ. που έχουν σαφή ροή. Ο συνθέτης έχει εδώ και χρονικές ενδείξεις, επιτρέπει όμως τη συνολική διάρκεια να την ορίζουν οι εκτελεστές. Το έργο ξεκινά από μια ήρεμη κατάσταση, που οδηγεί σταδιακά σε μια αυξανόμενη πολυπλοκότητα καταλήγοντας σε μια έκρηξη.

*Ανάμεσα στα έργα προβάλλονται μικρά βίντεο με σχετικές αναφορές του συνθέτη.*

#### **Μουσικό σύνολο «ΤΩΡΑ»**

Το μουσικό σύνολο «ΤΩΡΑ» είναι ένα ιδιαίτερο σύνολο, στο οποίο συνεργάζονται καταξιωμένοι εκτελεστές από πολλούς μουσικούς χώρους. Με την πολυπολιτισμική σύνθεσή του με κλασικά δυτικά, μη συγκεκριμένα παραδοσιακά όργανα, φωνητικά, καθώς και ηλεκτρονικά μέσα, εισάγει ένα ποικιλόμορφο μουσικό κόσμο με νέα ηχοχρώματα. Ιδρύθηκε με αφορμή το αφιέρωμα στον Ανέστη Λογοθέτη και έχει στόχο εκτός από το να διαδώσει τη μουσική του στην Ελλάδα και το εξωτερικό, να διευρύνει τους ηχητικούς ορίζοντες στην πρωτοποριακή και πειραματική μουσική αλλά και να δώσει νέες παραγγελίες σύνθεσης έργων για το σύνολο.

Εκτελεστές:

- Σαβίνα Γιαννάτου: φωνή
- Κατερίνα Τσεντς: φλάουτο
- Χάρης Λαμπράκης: νεί
- Αλέξης Μάρκου: κόρνο
- Δημήτρης Χανδράκης: βιολί
- Σωκράτης Σινόπουλος: πολιτική λύρα
- Λευκή Κολοβού: βιολοντσέλο
- Γιώργος Αρνής: κοντραμπάσο
- Κωνσταντίνος Ράπτης: μπαγιάν
- Ερμής Θεοδωράκης: πιάνο
- Μαξίμ Μανκόβσκι: κρουστά
- Κώστας Μόσχος, Στέλιος Γιαννουλάκης: ηλεκτροακουστικά έργα

Επιμέλεια συνόλου: Κατερίνα Τσεντς

*Μουσική διεύθυνση: Άλκης Παναγιωτόπουλος*

Ο Άλκης Παναγιωτόπουλος είναι καταξιωμένος μάεστρος, γνώστης του έργου και της μουσικής σημειογραφίας του Λογοθέτη, έχοντας ήδη πραγματοποιήσει πολλές εκτελέσεις και σημαντική δισκογραφία στο χώρο της σύγχρονης μουσικής, στην οποία περιλαμβάνεται και το έργο του Α.Λ. Kollisionen για ορχήστρα.

---

*Σύνταξη κειμένων: Κώστας Μόσχος, Γιάννης Σαμπροβαλάκης*

*Υπεύθυνος Συναυλιών: Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής και Ακουστικής (ΙΕΜΑ)*

*Δημιουργία ιστοσελίδας: <http://anestislogothetis.musicportal.gr/>, Κώστας Μόσχος*

*Με την υποστήριξη*

*της Αυστριακής Πρεσβείας και του ευρωπαϊκού προγράμματος MINSTREL.*

Αυστριακή Πρεσβεία  
Αθήνα

